

Rosja na unijnej liście rajów podatkowych

We wtorek, 14 lutego br., Unia Europejska ogłosiła zaktualizowaną listę krajów, które nie przestrzegają międzynarodowych standardów podatkowych. Decyzją unijnej Rady ds. Gospodarczych i Finansowych zdecydowano o umieszczeniu na niej Rosji. Obok niej na liście znalazły się również Brytyjskie Wyspy Dziewicze, Kostaryka i Wyspy Marshalla.

Jak wskazuje Rada Unii Europejskiej, powodem znalezienia się Rosji na liście miało być niewypełnienie przez nią swojego zobowiązania do zajęcia się szkodliwymi aspektami specjalnego systemu dla międzynarodowych spółek holdingowych. Wprawdzie Bruksela prowadziła w tym zakresie dialog z Rosją, lecz na skutek wojny, rozmowy na ten temat zostały zaprzestane.

CO TO OZNACZA DLA PRZEDSIĘBIORCÓW REALIZUJĄCYCH TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI KONTYNUUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ W ROSJI?

Obecność Rosji w spisie oznacza, że przedsiębiorcy, którzy współpracują z podmiotami gospodarczymi z tego kraju, **narażają się na utratę prawa do unijnej pomocy publicznej. Mogą im też zostać odebrane inne przywileje podatkowe lub finansowe. Taka współpraca wiąże się również z ryzykiem licznych kontroli podatkowych.**

Do tej pory kwestie sankcji za współpracę z podmiotami rosyjskimi regulowała ustawa o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego. Ustawa zawiera między innymi wykaz podmiotów, które są wyłączone z postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z równoczesnym zakazem choćby pośredniego przekazywania takiemu podmiotowi środków finansowych. **Niniejsze nie wiązało się jednak z sankcjami podatkowymi co zmienia się poprzez uznanie Rosji za raj podatkowy.**

Obecnie, może dojść do uznania, że wszystkie rosyjskie spółki zależne należące do polskich podmiotów są zagranicznymi jednostkami kontrolowanymi tzw. CFC – controlled foreign companies.

CO W TAKIEJ SYTUACJI MUSI UCZYNIĆ POLSKI PRZEDSIĘBIORCA?

W takim przypadku jest on zobowiązany do zapłacenia podatku dochodowego od osób fizycznych lub od osób prawnych w wysokości 19% od dochodów uzyskanych przez rosyjską spółkę (ustalonych wg polskiej ustawy CIT). Podatek zostaje wprowadzie pomniejszonych o kwotę podatku zapłaconego przez tę spółkę w Rosji oraz podatku od ewentualnej dywidendy i zbycia udziałów takiego podmiotu.

Dodatkowo podatnicy mają obowiązek prowadzić rejestr podmiotów stanowiących dla nich CFC oraz składać deklarację o dochodzie spółki stanowiącej CFC.

Badając konieczność takiego opodatkowania, należy wziąć pod uwagę, że **za CFC uznaje się także rosyjskie podmioty, w których to polska spółka posiada udziały pośrednio, co daje jej możliwość sprawowania kontroli nad działalnością. Zakres opodatkowania może być więc znacznie szerszy niż mogłoby się wydawać.**

BRAK MOŻLIWOŚCI SKORZYSTANIA Z POLSKIEGO REŻIMU HOLDINGOWEGO

Zgodnie z treścią ustawy o CIT, aby móc skorzystać z opodatkowania spółek holdingowych (polegającego na zwolnieniu z opodatkowania dochodu ze zbycia udziałów spółki zależnej), należy spełnić łącznie kilka warunków, wśród których znajduje się również brak posiadania udziałów (akcji) w tej spółce przez udziałowca mającego siedzibę lub zarząd lub zarejestrowany lub położony na terytorium kraju wskazanym w unijnym wykazie jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych przyjmowanym przez Radę Unii Europejskiej, o którym mowa w art. 86a § 10 pkt 1 Ordynacji podatkowej (art. 24 m pkt 2 lit e ustawy o CIT).

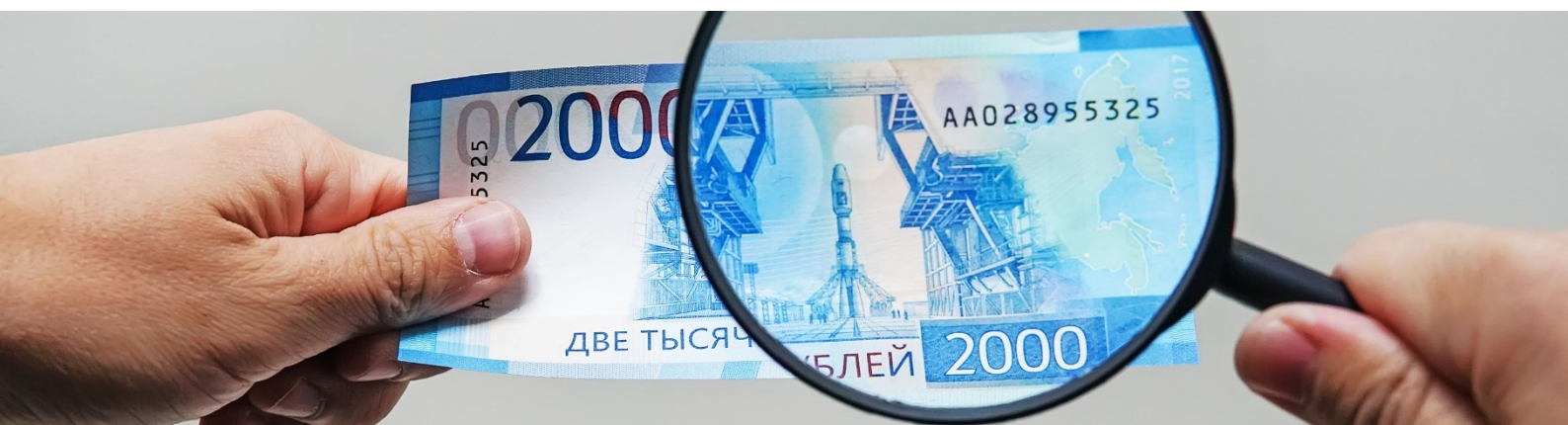
A więc jeżeli właścicielem spółki jest podmiot z Rosji, spółka taka nie będzie miała możliwości skorzystania z polskiego reżimu holdingowego.

RYZYKO UTRATY PRAWA DO POMOCY PUBLICZNEJ

Od 2020 r. obowiązują rekomendacje Komisji Europejskiej, wprowadzone w dobie pandemii, w których Komisja zaleciła aby państwa członkowskie nie udzielały wsparcia finansowego przedsiębiorstwom mającym powiązania z krajami, które znajdują się w unijnym wykazie jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych. Wobec dołączenia do przedmiotowego wykazu Rosji, powiązania polskich przedsiębiorców z Rosyjskimi Spółkami mogą zatem generować konsekwencje na gruncie prawa do otrzymania pomocy publicznej w przyszłości. Wytyczne Komisji Europejskiej nie mają charakteru wiążącego, zaś do państw członkowskich należy decyzja o przyznaniu wsparcia finansowego i zastosowaniu środków prawnych zgodnie z unijnymi przepisami, w tym zasadami pomocy państwa, oraz celami krajowej polityki. W zaleceniach Komisji podkreślono jednocześnie, że zasadne jest wprowadzenie przy stosowaniu ograniczeń, ewentualnych wyjątków, które pozwolą chronić uczciwych podatników.

Należy jednak podkreślić, że choć wytyczne nie mają charakteru wiążącego podlegają faktycznemu zastosowaniu. Dotychczas bowiem, w przypadku niektórych form wsparcia Polska wdrażała już przedmiotowe wytyczne uzależniając możliwość udzielenia pomocy publicznej np. od tego, czy główny beneficjent rzeczywisty przedsiębiorcy ubiegającego się o wsparcie nie posiada rezydencji podatkowej w rajku podatkowym (tak np. Tarcza PFR).

W zależności zatem od tego, w jaki sposób zostaną ustalone kryteria ubiegania się o wsparcie w ramach konkretnego programu pomocowego, zależności występujące pomiędzy polskimi przedsiębiorcami a rosyjskimi spółkami, mogą wywierać wpływ na utratę prawa do uzyskania finansowania w ramach środków publicznych.

Należy również pamiętać o konsekwencjach podatkowych związanych z raportowaniem schematów podatkowych. Jeżeli bowiem nastąpi płatność na rzecz podmiotu powiązanego z Rosją, która była zaliczona do kosztów uzyskania przychodu, konieczne będzie **złożenie informacji o transgranicznym schemacie podatkowym.**

Zgodnie bowiem z art. 86a par. 1 pkt 14 Ordynacji podatkowej, raportowaniu podlegają transgraniczne płatności pomiędzy podmiotami powiązаныmi, które podlegają zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodu, jeśli odbiorca płatności ma miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd w kraju znajdującym się na polskiej lub unijnej liście rajów podatkowych.

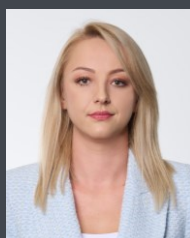
Poza decyzją Unii Europejskiej, Ministerstwo Finansów również podjęło kroki w celu ograniczenia współpracy z Rosją. Już od 24 lutego 2022 r. a więc od ataku Rosji na Ukrainę wstrzymano wymianę informacji podatkowych z tym krajem.

Jeżeli masz pytania lub jesteś zainteresowany uzyskaniem wsparcia doświadczonych doradców prawnych i podatkowych, **zapraszamy do kontaktu!**

dr Marzena Kidacka
*partner, radca prawny,
doradca podatkowy,
doradca restrukturyzacyjny*

M: +48 691 312 306
E: m.kidacka@axelo.pl

Martyna Pałka
adwokat

E: m.palka@axelo.pl